

Zbornik „Ancilla Domini — Služebnica Gospodnja” u čast fra Pavla Melade. *Kačić. Zbornik Franjevačke Provincije Presvetoga Otkupitelja XXXII–XXXIII* (2000), ss. 1–728.

Diamentowy Jubileusz Kapłaństwa Ojca Pawła Melady OFM uczčila prowincja zakonu wydaniem dużej księgi pamiątkowej.

Paweł Melada urodził się w 1916 roku w miejscowości Jadrana, koło Kaštel Štafilić w Chorwacji. Średnią szkołę ukończył w macierzystej prowincji zakonnej, teologię studiował w Rzymie. Święcenia kapłańskie otrzymał 29 czerwca 1940 roku w Splicie. W roku 1945 zdobył licencjat na Papieskim Instytucie Biblijnym. Promotorem był późniejszy Kardynał Augustyn Bea, rozprawa nosiła tytuł: *O robotnikach w winnicy*. Rok później uzyskał doktorat teologii biblijnej, na podstawie rozprawy: *Pojęcie upokorzenia w Psalmach*.

W latach 1946–1947 był u boku O. Karola Balića sekretarzem, a w latach 1947–1996 prezesem Papieskiej Międzynarodowej Akademii Maryjnej w Rzymie. Organizował kolejne międzynarodowe kongresy mariologiczne i maryjne i doskonale wydawał ich akta, liczące setki tomów. Obu chorwackim prezesom Papieskiej Międzynarodowej Akademii Maryjnej, Balićowi i Meladzie, Polska zawdzięcza powstanie najpierw *Sekcji Słowiańskiej*, a potem także *Sekcji Polskiej* na kolejnych kongresach. Od roku 1997 przebywa na emeryturze w Omišu, niedaleko Splitu, nad Adriatykiem.

Księga pamiątkowa dzieli się na cztery części. Pierwsza zawiera życiorys Jubilata.

Druga część mówi o tajemnicy Maryi w Kościele. Są tu artykuły z mariologii biblijnej: Proroctwo Izajasza (B. Lujčić OFM), Ewangelie synoptyczne Marka i Mateusza (P. Vidović OFM), Łukasza (A. Rebić), Ewangelia św. Jana (M. Zovkić), List do Galatów (Z.I. Herman OFM). Omówione zostały dogmaty: Niepokalanego Poczęcia (S. Čovo OFM), Boskiego Macierzyństwa (A. Jurak SDB), Wieczystego Dziewictwa (J. Marčelić TOR) i Wniebozięcia (N. A. Ančić). Następują prace teologiczne o relacji Maryi do Ducha Świętego (T. Pervan OFM), znaczeniu symbolicznym dogmatów maryjnych (D. Aračić), Maryi w liturgii (P. Bašić TOR), naśladowaniu Chrystusa w postawie maryjnej (I. Šešo), wreszcie o posłaniu Maryi do współczesnej kobiety (V. Kraft).

Trzecia część, najkrótsza, mówi o Maryi i ekumenizmie: problem dialogu (R. Perić), Prawosławie (J. Zečević OCD), Islam (N. Ikić).

Czwarta część jest najobszerniejsza, gdyż poświęcona jest Maryi u Chorwatów. Bogarodzica w źródłach starochrześcijańskich (E. Marin), starochrześcijańskim dziedzictwie (E. Peričić), pielgrzymowaniu (J. Kolanović), u rzeźbiarzy i malarzy (M. Ivanišević), w archetypie Madonny (D. Šimundža), sanktuariach (P. Lubina OFM), muzyce (M. Demović), pierwszych chorwackich tekstach maryjnych (A. Katalinić SJ), w dziele

Bunića *De vita et gestis Christi* (B. Pezo OFM), pieśni Kajetana Vičića o życiu Maryi (I. Golub), pismach chorwackich Sług Bożych (H.G. Jurišić OFM), literaturze chorwackiej (J. Bratulić). Na koniec kilka artykułów zbiorczych: Znaczenie Bogarodzicy dla duchowości Kościoła Chorwacji (M. Špechar), Różaniec u Chorwatów (M. Biskup OP), Pielgrzymka jako sposób uczczenia Bogarodzicy (L. Marašić), wkład współczesnych teologów chorwackich do mariologii (A. Rebić), bibliografia Chorwackiego Instytutu Mariologicznego (V. Košić).

Dzieło kończą zestawienia: Członków Chorwackiego Instytutu Mariologicznego, nazwisk, miejscowości, autorów tomu, wydawnictw, wreszcie treści tomu, na szczęście z obcojęzycznymi przekładami tytułów, wskazującymi na język streszczeń, udostępniających istotną treść artykułów.

Trzeba podziwiać czteromilionowy naród chorwacki, skrwawiony i wyniszczony wojną, że był zdolny wydać tak obszerny tom przyczynków mariologicznych. Jubilat Ojciec Paweł Melada OFM w pełni nań zasłużył, a nawet jeszcze więcej.

Bp Julian Wojtkowski